

Samarbetsstrategi för
utvecklingsamarbetet med

Moldavien

januari 2011 – december 2014

REGERINGEN

Regeringsbeslut

III:1

2011-02-17

UF2010/59609/EC

Utrikesdepartementet

Styrelsen för internationellt
utvecklingssamarbete (Sida)
105 25 STOCKHOLM

Samarbetsstrategi för utvecklingssamarbetet med Moldavien 2011-2014

1 bilaga

Ärendet

Den 28 maj 2010 uppdrog Regeringskansliet/Utrikesdepartementet åt ambassaden Bukarest att till Utrikesdepartementet lämna underlag till samarbetsstrategi för Moldavien under perioden 2011-2014. Uppdraget delegerades till sektionskansliet Chisinau, vilket sedermera uppgraderats till en ambassad.

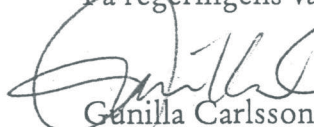
Ambassaden Chisinau har den 8 oktober 2010 inkommit med ett underlag till samarbetsstrategi för utvecklingssamarbetet med Moldavien under perioden 2011-2014.

Regeringens beslut

Regeringen beslutar att fastställa en samarbetsstrategi för det svenska stödet till Moldavien att gälla 2011-2014 i enlighet med *bilagan*. Strategin ska styra utvecklingssamarbetet med Moldavien under den angivna tiden.

Regeringen uppdrar åt Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida) att i enlighet med strategin ansvara för genomförandet av utvecklingssamarbetet med Moldavien under 2011-2014.

På regeringens vägnar

Gunilla Carlsson

Martin Rosén

Kopia till
Statsrådsberedningen
Justitiedepartementet EU
Justitiedepartementet PO
Utrikesdepartementet MK
Utrikesråd för politiska frågor
Utrikesråd för handels frågor
Utrikesråd för internationellt utvecklingssamarbete
Utrikesdepartementet EC
Utrikesdepartementet FIM
Utrikesdepartementet FMR
Utrikesdepartementet MU
Utrikesdepartementet USTYR
Utrikesdepartementet UP
Utrikesdepartementet IH
Utrikesdepartementet PIK
Försvarsdepartementet SI
Socialdepartementet EIS
Finansdepartementet I1
Finansdepartementet IA
Finansdepartementet BA
Miljödepartementet I
riksdagen UU

Utlandsmyndigheter

Amb Ankara
Amb Berlin
Amb Chisinau
Amb Kiev
Amb London
Amb Madrid
Amb Moskva
Amb Paris
Amb Tbilisi
Amb Washington
Generalkonsulatet Istanbul
Generalkonsulatet S:t Petersburg
EU-repr
Repr Strasbourg
OECD-del Paris
OSSE-del Wien
FN-del New York
Sveriges kontor vid EBRD

SAMARBETSSTRATEGI FÖR MOLDAVIEN 2011-2014

1. ÖVERGRIPANDE MÅL OCH PRIORITERINGAR, MÅL OCH PRIORITERINGAR FÖR BISTÅNDEEFFEKTIVITET SAMT ÖVERGRIPANDE DIALOGFRÅGOR

Övergripande mål och prioriteringar för samarbetet

Det övergripande målet för Sveriges utvecklingssamarbete med Moldavien på längre sikt är att *Moldavien är väl integrerat med EU inklusive unionens värdegrunder.*

Målet för utvecklingssamarbetet med Östeuropa är stärkt demokrati, rättvis och hållbar utveckling samt närmande till den Europeiska Unionen och dess värdegrunder. Utvecklingssamarbetet med Moldavien ska härigenom bidra till målet för Sveriges politik för global utveckling (PGU): Att bidra till en rättvis och hållbar global utveckling utifrån ett rättighetsperspektiv och fattiga människors perspektiv på utveckling.

I genomförandet av samarbetsstrategin ska målsättningen att uppnå närmare relationer med EU, i linje med Östliga partnerskapet, stå i fokus. Inom samtliga sektorer ska prioritet ges till insatser av relevans för de områden som framhålls i Moldaviens nationella utvecklingsplan, landets handlingsplan under den Europeiska grannskapspolitiken (ENP) eller motsvarande, samt tillhörande framstegsrapporter.

Det svenska utvecklingssamarbetet ska genomföras i nära dialog med andra givare, särskilt med Europeiska kommissionen. Sverige ska verka för en effektiv koordinering med alla givare.

Utvecklingssamarbetet med Moldavien ska i möjligaste mån omfatta regionen Transnistrien. Målsättningen bör vara att helt eller delvis inkludera regionen i insatser som omfattar övriga delar av landet, men även särskilda insatser inriktade mot Transnistrien bör genomföras, till exempel förtroendeskapande åtgärder.

Mål och prioriteringar för biståndseffektivitet

Sverige ska som ett led i ökad samordning och arbetsfördelning bidra till att genomföra den samordningsplan som gemensamt upprättats av regeringen och givarna. Sveriges stöd ska i enlighet med denna förankras hos och samordnas med

Moldavien och givarsamfundet, där också nyare biståndsgivare ingår. Samordning med Europeiska kommissionens delegation i Chisinau är särskilt viktig i ljuset av biståndsinstrumentet ENPI och det Östliga partnerskapets program *Comprehensive Institution Building*, CIB.

Sverige ska sträva efter att i större utsträckning använda landets och samarbetande organisationers system för planering, genomförande och uppföljning samt verka för öppenhet och processer med möjlighet till deltagande av lokala organisationer. Stöd till den offentliga förvaltningen ska kompletteras med stöd till aktörer som kan agera för ansvarsutkrävande, t.ex. organisationer inom det civila samhället eller oberoende media. Kapacitets- och kunskapsutveckling är centrala inslag i reformarbetet där svenska aktörer spelar en framträdande roll. Medverkan av sådana aktörer ska därför eftersträvas. Insatsportföljen ska under strategiperioden bli mer fokuserad jämfört med utgången av 2010, vilket kan uppnås t.ex. genom en minskning av antalet insatser.

Vid beredning av insatser ska programansats vara en utgångspunkt där så är möjligt och önskvärt. Detta kan innebära att insatserna tydligt länkas till bredare reformprogram, även om en programansats i strikt mening inte alltid kommer att kunna tillämpas.

Insatsportföljen ska utformas på ett sådant sätt att genomförandet blir så effektivt som möjligt. Omfattning, val av samarbetspartner samt val av samarbets- och finansieringsformer ska bidra till en portfölj med insatser som kompletterar varandra och som uppnår en balans där samtliga mål inom sektorerna kan uppfyllas utan att antalet insatser blir för stort. Insatser till stöd för stärkt resultatuppföljning inom ramen för samarbetspartnerns egna system ska särskilt stödjas, inklusive genom stöd till kapacitetsutveckling på detta område.

Om förutsättningar finns ska Sverige ta huvudansvar inom energisektorn och föra givargemensam dialog inom densamma i syfte att främja öppenhet och ömsesidigt ansvarsutkrävande.

Mål för biståndseffektivitet

- *En mer fokuserad insatsportfölj jämfört med utgången av 2010.*
- *Vid strategiperiodens utgång ska minst 50 procent av samarbetet tillämpa en programansats.*

Övergripande dialogfrågor

Moldaviens EU-integration ska vara den centrala dialogfrågan på både övergripande nivå och på sektornivå. Dialogen ska utgå från Europeiska kommissionens årliga framstegsrapporter. För dialogen på sektornivå ska Sverige verka för att sektorsvisa dialogplaner upprättas.

Korruption fortsätter att vara ett stort problem i Moldavien. I strävan att stärka Moldaviens EU-integration ska anti-korruption därför vara en dialogfråga på såväl övergripande nivå som på sektor- och insatsnivå. Landet har antagit flera internationella instrument för korruptionsbekämpning men tillämpar inte dessa i tillräckligt hög grad. Dialogen bör om möjligt ta sin utgångspunkt i landets anti-korruptionsstrategi. I dialogen bör beaktas bl.a. Europeiska kommissionens årliga framstegsrapporter och de internationella antikorrupsionsinstrument som Moldavien ratificerat.

2. SAMARBETSSEKTORER

Sektor 1: Demokrati, mänskliga rättigheter och jämställdhet

MÅL FÖR SEKTORN

- *Moldaviens förvaltning är mer effektiv i att planera och genomföra reformer.*

För att uppnå målet ska Sverige fortsatt stödja reformer för att stärka en transparent, ansvarsfull och effektiv förvaltning på både central och lokal nivå. Inom reformstödet bör särskild vikt läggas vid kapacitetsutveckling för att Moldavien självständigt ska kunna hantera såväl beslutsprocesser som genomförande av reformer. Samarbetet ska stödja utvecklingen av mekanismer för insyn och möjlighet att påverka beslut, ansvarsutkrävande och anti-diskriminering som ett led i att öka respekten för EU:s värdegrund, inklusive de grundläggande mänskliga rättigheterna.

Sverige bör undersöka möjligheten att stödja den skattereform som nu förbereds för att reformen av den offentliga finansiella styrningen ska få fullt genomslag. I EU-kommissionens senaste framstegsrapport om Moldavien anges decentralisering som ett viktigt område för landets EU-närmande. Fortsatt stöd till lokalt självstyre samt stöd till skattedecentralisering ska därför övervägas. Möjligheter att stärka administrativa strukturer för regional utveckling bör undersökas. I stödet till förvaltningen ska synergier och kopplingar sökas till kapacitetsutvecklingen inom de två övriga sektorerna i samarbetsstrategin. Inom polisväsendet finns öppningar för reform, vilka bör utnyttjas och där myndighetssamarbete bedöms vara ett lämpligt instrument.

Sverige ska aktivt uppmuntra samarbete mellan svenska och moldaviska myndigheter både inom det bilaterala programmet och inom ramen för EU:s instrument för institutionellt samarbete ("twinning"). Inom dessa samarbeten finns möjligheter att även utnyttja kompetens och erfarenhet från EU:s nyare medlemsländer.

Om möjligheter uppstår att involvera aktörer i Transnistrien i samarbetet inom detta område, så ska dessa tas tillvara, t.ex. inom stödet till lokal nivå. Utrymme bör ges även till mindre, men strategiska insatser.

- *Moldavien har ett mer oberoende civilt samhälle som i ökande utsträckning kompletterar och balanserar andra aktörer inom offentlig och privat sektor.*

För att uppnå detta mål ska stöd ges till civila samhällets aktörer samt de fora inom vilka dessa verkar. Det civila samhället är relativt underutvecklat även om det fått en ökad genomslagskraft gentemot beslutsfattande organ jämfört med tidigare. Sverige ska stödja ett oberoende, pluralistiskt och livskraftigt civilt samhälle, som stimulerar till samhällsdebatt, och deltagande i politiska beslutsfattandeprocesser. Sveriges stöd ska inriktas på att ge civilsamhället möjligheter att utöva en ansvarsutkrävande s k "watch-dog"-funktion och bedriva en alternativ bevakning av och påverkan på landets EU-integrationsprocess. Stöd ska ges till organisationer som arbetar med mänskliga rättigheter. Möjligheter att stödja HBT-personers och etniska minoriteters rättigheter ska särskilt beaktas. Eftersom oberoende media och yttrandefrihet har stor betydelse i den demokratiska utvecklingen ska Sverige bidra med stöd även på dessa områden. Vad gäller stöd till aktörer i Transnistrien bedöms det civila samhällets aktörer bli den huvudsakliga kanalen.

- *En ökad andel kvinnor innehar ledande positioner inom olika samhällssektorer och kvinnors rättigheter har stärkts.*

För att uppnå målet ska Sverige genom stöd till kapacitetsutveckling söka möjligheter att stärka och komplettera pågående strukturreformer för att kvinnors perspektiv ska beaktas. Kvinnor i Moldavien har idag i större omfattning än män genomgått högre utbildning, men är trots detta jämförelsevis i mindre utsträckning etablerade på högre positioner inom arbetslivet samt inom politiken. Stöd bör därför lämnas för att bidra till att stärka kvinnors roll inom dessa båda områden. Europeiska kommissionens **sektorbudgetstöd** inom ekonomisk/regional utveckling ska fortsatt kompletteras av Sverige genom stöd som syftar till att öka kvinnors deltagande i den ekonomiska utvecklingen och att främja kvinnors rättigheter, samt deras möjligheter att delta i beslutsfattande. Utöver särskilda insatser för att stärka kvinnors ställning är det

generellt viktigt att ett jämställdhetsperspektiv beaktas vid beredning av insatser inom övriga sektorer.

Samverkan med andra givare

Världsbanken och UNDP har tillsammans med Sverige och Storbritannien genom DfID varit de tongivande aktörerna inom stödet till förvaltningsreformer, medan UN Women har en framträdande roll inom jämställdhetsområdet. Sveriges roll inom sektorn väntas öka när Storbritannien fasar ut sitt stöd. EU:s möjligheter att bli en ledande aktör inom sektorn förväntas öka, särskilt i och med att Kommissionens program *Comprehensive Institution Building* (CIB) börjar tillämpas inom ramen för det Östliga partnerskapet. CIB är ett program som tar ett helhetsgrepp på stöd till institutioner av särskild vikt för EU-närmandet. Det svenska stödet ska koordineras med både CIB och Kommissionens övriga stöd. Sverige ska fortsatt verka för att Världsbankens och FN:s stöd tydligt inriktas på att bidra till Moldaviens EU-närmande. Att Sverige verkar för att FN bidrar till Moldaviens EU-närmande är även ett sätt att bidra till målsättningarna i Sveriges organisationsstrategi för UNDP 2010-2013. Samverkan med EU:s nya medlemsstater ska fortsatt sökas, då dessa ofta har en i tiden närallgande egen erfarenhet av transition.

USA kommer genom USAID att stödja insatser inom lokal demokrati, i huvudsak syftande till småskaliga infrastrukturinvesteringar. Förutsättningarna för nära samarbete bedöms som begränsade. Andra givare inom sektorn är Österrike, Tyskland genom GTZ och Rumänien.

Bland de bilaterala givarna har Sverige ett väl utvecklat samarbete med exempelvis Danmark, som delegerat medel till Sverige inom ramen för ett partnerskap till stöd för det civila samhället. Sverige har länge varit den drivande aktören inom jämställdhetsområdet och arbetar aktivt med frågan inom givargruppen. Inom mediesektorn är framförallt USA en stor givare med tillgång till god kapacitet, varför det ur effektivitetssynpunkt vore önskvärt om USAID tog ledarrollen.

Sektor 2: Hållbar samhällsbyggnad

MÅL FÖR SEKTORN

- *Moldavien har effektiviserat sin energianvändning.*

För att uppnå målet ska Sverige stödja insatser som skapar förutsättningar för energieffektivisering och spridning av hållbara energialternativ. Sverige ska också bidra till Moldaviens närmande till EU:s inre marknad och uppfyllandet av internationella överenskommelser om minskad klimatpåverkan. Stöd kan övervägas för att pröva och utvärdera metoder för minskad energiförbrukning och alternativa

energikällor, främst inom offentlig verksamhet, små och medelstora företag, bostäder och där det bedöms att de största effektivitetsvinsterna kan göras. I sådant stöd kan ingå både kapacitetsuppbyggnad och investeringsstöd.

Om *Eastern Europe Energy Efficiency and Environmental Partnership*, E5P, utvidgas till att omfatta Moldavien ska Sverige överväga finansiering till initiativet.

- *Moldaviska myndigheter utformar och tillämpar EU-anpassad lagstiftning och regleringar inom energiområdet.*

För att uppnå målet ska stöd ges till insatser för institutionsutveckling och kapacitetsuppbyggnad. Stödet ska vara kopplat till nationella prioriteringar och bidra till att Moldavien harmoniserar sin lagstiftning med EU exempelvis inom Fördraget om energigemenskapen (*Energy Community Treaty*). En uppdaterad energistrategi och EU:s planerade sektorbudgetstöd blir viktiga utgångspunkter. Tillämpning av energilagstiftningen och den därmed förknippade uppbyggnaden av myndigheten för energieffektivisering, ska särskilt prioriteras. Sveriges huvudsakliga samarbetspartner är ekonomiministeriet, som tillsammans med sina underliggande myndigheter är ansvariga för energisektorn. Även andra aktörer inom sektorn kan bli viktiga samarbetspartners, exempelvis reglermyndigheten och energibolag.

- *Moldavien har förbättrat sin kommunala miljöinfrastruktur.*

För att uppnå målet ska Sverige bidra till att uppfylla miljökrav i enlighet med EU:s direktiv avseende avloppsrening och avfallshantering. Samarbetet mellan Sverige och internationella finansieringsinstitutioner är väl utvecklat i östra Europa inom de kommunala servicesektorerna vatten och avlopp, avfall och fjärrvärme, men har varit begränsat i Moldavien. Under förutsättning att regeringen visar tydlig reformvilja kan samarbete inom servicesektorerna övervägas. Det svenska stödet förutses omfatta såväl institutionsutveckling som tekniskt konsultstöd och investeringar i kostnadseffektiv och energisnål teknik inom ramen för gemensamma projekt. Även det svenska låne- och garantisystemet för klimat och miljö kan utnyttjas. Om förutsättningar uppstår för att finna lösningar på skuldsituationen hos Chisinaus fjärrvärmebolag kan stöd till denna process också övervägas, t.ex. i form av tekniskt och institutionellt stöd. Detta skulle i sin tur bidra till att nödvändiga investeringar kan göras.

Samverkan med andra givare

Världsbanken är den största givaren inom energisektorn. EBRD, som huvudsakligen varit verksam inom elförsörjning och vatten, har nu ökat sitt engagemang inom energieffektivisering. Om EBRD:s facilitet för hållbar energifinansiering i Moldavien (MoSEFF) uppvisar goda resultat bör detta stöd kunna utvecklas ytterligare. EU

planerar sektorbudgetstöd till energisektorn med start 2011 och Sverige ska i nära samverkan utforma komplement till EU:s stöd. Samarbete med internationella finansieringsinstitutioner, t.ex. NEFCO samt EBRD bör också sökas för förstudier, kapacitetsuppbyggnad och investeringsstöd.

Sverige bör fortsätta samarbetet med Världsbanken inom i första hand fjärrvärmeområdet. Sverige bör även söka ett närmare samarbete med USAID och andra givare inom sektorn och inta en ledande roll för ökad koordinering och arbetsdelning bland samtliga aktörer. Samarbete med nyare medlemsländer ska sökas där de bedöms ha relevant erfarenhet vad gäller EU-anpassning inom energiområdet.

Sektor 3: Marknadsutveckling

MÅL FÖR SEKTORN

- *Moldavien har EU-anpassat fler delar av sitt handelsrelaterade regelverk.*

För att uppnå målet ska Sverige stödja uppbyggnad av EU-anpassade strukturer och institutioner på handelsområdet. Detta ska företrädesvis ske genom kapacitetsuppbyggnad i samarbete med en svensk myndighet. Stöd via en internationell organisation kan också övervägas. Moldaviens behov inför och under förhandlingar om ett fördjupat frihandelsavtal med EU (DCFTA), samt genomförande av därtill kopplade regleringar, ska avgöra stödets utformning. Stödet ska om möjligt rikta sig till såväl ministerier, kontrollmyndigheter som producenter för att uppnå samarbete i samtliga led. Kommunikationen mellan olika intressenter ska främjas för att öka kunskapen om och konsekvenserna av ett fördjupat frihandelsavtal med EU såväl bland producenter som bland myndigheter.

- *Små och medelstora företag samt mikroföretag har ökat sin konkurrenskraft.*

För att uppnå målet ska stöd ges till mikroföretag samt små och medelstora företag för att stödja en omställning till nya regelverk och därmed öka företagens inhemska och internationella konkurrenskraft. Stödet ska ta sin utgångspunkt i möjligheten för Moldavien att öka sin export, bland annat genom uppfyllande av EU-krav, samt kunna hävda sig i konkurrensen från producenter inom EU. Stödet kan omfatta både rådgivning och krediter för nödvändiga investeringar. Moldaviens stora diaspora öppnar upp möjligheter för nya handelsmönster och handelsrelationer. Möjligheten att främja initiativ för att öka kopplingen mellan migration, remitteringar och handel bör beaktas, t.ex. inom ramen för EU:s partnerskap för rörlighet med Moldavien, där Sverige deltar.

Samverkan med andra givare

Europeiska kommissionen kommer att vara den viktigaste parten inom sektorn och förväntas ta huvudansvaret för det handelspolitiska stödet. Det svenska stödet ska komplettera de aktiviteter som finansieras inom Europeiska kommissionens CIB-program. Inom sektorn finns även andra aktörer med vilka Sverige kan söka samarbete: Världsbanken, IFC och EBRD, vilka framförallt arbetar med krediter, men också med bidrag, samt USAID, som inriktar sig på den bredare handelsagendan och näringslivsutveckling. Möjligheten att utnyttja erfarenheter från nyare medlemsländer såväl som erfarenheter från IPA-länder¹, som ligger längre fram i processen för EU-närmande, ska tas tillvara.

3. BELOPP

Det årliga beloppet ska inledningsvis under strategiperioden vara ca 110 miljoner kronor per år. Under strategiperioden ska en översyn göras i syfte att utröna förutsättningarna för en eventuell höjning av det årliga beloppet. Beloppet 110 miljoner kronor är en ökning med ca 10 procent jämfört med tidigare strategiperiod.

4. RISKHANTERING

Osäkerheten om framtida politiska prioriteringar har minskat sedan valet i Moldavien i november 2010. Likväl bör det svenska utvecklingssamarbetet utformas så att riskerna sprids, för det fall att de politiska prioriteringarna skulle förändras. Detta kan innebära att stöd utöver den centrala offentliga förvaltningen också ges till lokal nivå, liksom till exempelvis privata aktörer inom marknadsutveckling. Det bör dock i sammanhanget noteras att ambitionen att minska antalet insatser inom det svenska utvecklingssamarbetet kombinerat med en strävan mot större programansatser medför en viss risk för att delar av det svenska stödet till Moldavien inte kan utbetalas, i händelse av plötsliga politiska omsvängningar. I sådant fall ska beredskap finnas att anpassa stödet till den rådande situationen. Strategins bredd innebär att stödet bör kunna anpassas efter rådande läge.

Det finns en begränsad kapacitet inom delar av förvaltningen att tillgodogöra sig tekniskt stöd. Detta är särskilt tydligt på handelsområdet inom ekonomiministeriet samt på miljö- och jordbruksministerierna, men även på energiområdet. Det svenska stödet bör därför inriktas på att stärka den moldaviska förvaltningen inom centrala reformområden, på ett sätt som gör att effekterna av stödet blir långsiktigt hållbara. Även begränsade insatser för att säkerställa mottagningskapacitet under en kortare

¹ De länder som ingår i Instrument for pre-accession (IPA) är kandidatländerna Kroatien, Turkiet, Makedonien, samt de potentiella kandidatländerna Albanien, Bosnien Hercegovina, Montenegro, Serbien och Kosovo.

övergångsperiod kan övervägas. Mot bakgrund av den stora omfattningen på CIB-programmet, finns det också risk att övriga givare trängs undan inom aktuella områden till följd av den låga mottagningskapaciteten. Koordinering med CIB blir därför viktigt, liksom noggrannhet i valet av områden som omfattas av tekniskt stöd från svensk sida.

Det svenska stödet inom marknadsutveckling har en delvis ny inriktning vilket innebär att nya aktörer på svensk sida kommer att involveras i utvecklingssamarbetet. Detta kan innebära fördröjningar då dessa aktörer behöver uppbygga kontakter med relevanta motparter på moldavisk sida. Det är därför viktigt att ha beredskap för olika typer av samarbeten allteftersom dessa kontakter finner sin form. Erfarenheter från andra länder, t.ex. Georgien, där liknande samarbeten genomförs ska tas tillvara för att minska riskerna. Stödet till den omfattande centrala förvaltningsreformen bidrar till riskhanteringen genom att stärka kapaciteten.

Sverige har tidigare varit en relativt liten givare inom energisektorn, där Sverige föreslagits ta den samordnande rollen. Området har viktiga politiska och ekonomiska implikationer, vilket kan innebära fördröjningar i genomförandet av de delar som är förknippade med politiska beslut som berör energiområdet. Sverige kan dock bidra med strategisk kompetens och kapacitetsuppbyggnad, vilket ger Moldavien bättre möjligheter att konstruktivt hantera energifrågorna och därmed indirekt bidra till riskhanteringen. Ett nära samarbete med IFI:s förutsätts kunna minska riskerna inom sektorn, då dessa har en nära dialog med nyckelaktörer inom den moldaviska förvaltningen.

Det finns en utbredd korruption inom förvaltning och inom beslutsfattande organ. Korruption ska ges särskild uppmärksamhet vid både beredning och uppföljning av insatser så att riskerna minimeras. Förvaltningsreformen och stödet till offentlig finansiell styrning är viktiga insatser som i förlängningen kan bidra till ökad transparens och minskad korruption inom förvaltningen. Inom polisen anses korruptionen vara utbredd och ett svenskt stöd bör särskilt verka för att minska korruptionen och öka allmänhetens förtroende för polisväsendet. Även särskilda anti-korrupsionsinsatser ska övervägas.

Det svenska stödet avses omfatta hela Moldavien, inklusive Transnistrien. Regionen gör anspråk på självständighet, medan Sverige och EU stödjer Moldaviens territoriella integritet. Insatser i Transnistrien kräver särskilda ansträngningar för att i möjligaste mån undvika förseningar och andra problem. Stöd som involverar t.ex. kommuner i den transnistrisk regionen ska utformas i nära samråd med Chisinau. Vid framsteg

mot en lösning av konflikten bör Sverige ha beredskap att genomföra direkt understödjande insatser.

5. SAMSTÄMMIGHET

Sveriges positiva inställning till fortsatt EU-utvidgning och till närmare relationer mellan EU och länderna i Östeuropa har skapat en hög trovärdighet i Moldavien. Ett bibehållet svenskt politiskt engagemang i dessa frågor är därför av stor vikt för utvecklingssamarbetets genomförande. Särskilt viktigt blir att målsättningarna i det Östliga partnerskapet (associeringsavtal, frihandelsavtal, framsteg på migrationsområdet, etc.) även fortsatt ges hög prioritet.

Moldavien är WTO-medlem och åtnjuter autonoma handelspreferenser till EU. I närtid avses förhandlingar att inledas om ett fördjupat frihandelsavtal (DCFTA) mellan EU och Moldavien. Integrationen med EU:s marknad är en nyckelfaktor för Moldaviens praktiska EU-närmande. Jordbruk är den enskilt viktigaste produktionssektorn i Moldaviens ekonomi. Sektorn sysselsätter 35-40 procent av befolkningen. Den bidrar tillsammans med livsmedelsindustrin med cirka en tredjedel av BNP och med hälften av exporten. Diversifiering och effektivisering av jordbruksproduktion kombinerat med reella möjligheter att exportera jordbruksprodukter och livsmedel till EU kommer att vara starkt bidragande till EU-integrationen. Förutsatt att Sverige fortsätter att verka för att EU för en öppen handelspolitik som bejaktar frihandel med omvärlden inklusive Moldavien, torde positiva synergieffekter således stå att finna.

6. ÖVERVÄGANDEN ANGÅENDE STRATEGINS INRIKTNING

Moldavien som ett av Europas fattigaste länder har omfattande behov inom många områden, såväl vad gäller reformer som renodlat finansiellt stöd. I denna samarbetsstrategi har tre sektorer som bedöms vara av särskild relevans för den kommande fyraårsperioden valts ut. Föreslagna insatser inom sektorerna grundar sig på tidigare erfarenheter, samt en bedömning av Sveriges komparativa fördelar med hänsyn tagen till andra i Moldavien verksamma givares nuvarande och kommande stöd. De föreslagna insatserna samverkar utifrån olika perspektiv till det övergripande målet att understödja Moldaviens strävan efter ökad integration med EU och säkerställer samtidigt att riskerna i genomförandet sprids.

Demokrati, mänskliga rättigheter och jämställdhet

Erfarenheterna från föregående strategiperiod visar på vikten av uthållighet i reformarbetet inom den offentliga förvaltningen. Reformerna har det gemensamma syftet att effektivisera och närma beslutandeprocesser, förvaltning och kontroll till EU:s normer och krav. Det svenska stödet inom sektorn för demokrati, mänskliga

rättigheter och jämställdhet kan bidra till ett bättre samspel mellan det civila samhället, parlament och partiväsande.

Det civila samhällets aktörer har med framgång arbetat för ökad öppenhet, möjligheter för befolkningen att påverka beslutsprocesser, ansvarsutkrävande och anti-diskriminering. Stöd till och genom det civila samhället bedöms vara mest relevant inom sektorn demokrati, mänskliga rättigheter och jämställdhet, där förutsättningarna för ett brett genomslag bedöms vara störst. Detta utesluter dock inte att viss effekt kan uppnås inom de två andra sektorerna, även om utrymmet för stöd genom det civila samhället där är betydligt mindre.

Stöd till förvaltningsreformer på central och lokal nivå, liksom till det civila samhället, har bedömts vara strategiskt viktigt av flera skäl. EU-integrationen främjas och förutsättningarna för att motverka korrupktion förbättras, samhället demokratiseras och en medvetenhet om de mänskliga rättigheterna växer fram i förvaltningen såväl som i de breda befolkningslagren.

Gällande media är bedömningen att man inför ett svenskt stöd måste beakta andra givares insatser.

Hållbar samhällsbyggnad

Moldaviens energiförsörjning präglas av starkt importberoende av naturgas och låg effektivitet vid energiutnyttjandet. Till detta kommer stora skulder för gasimport till följd av icke marknadsmässig prissättning, vilket motverkar investeringsviljan inom energiområdet.

Bedömningen är att stöd till att öka landets egen förmåga att trygga sin energiförsörjning genom utveckling av alternativa energikällor och energieffektivisering är centralt både för minskat beroende av energiimport och för utveckling av inhemsk varuproduktion. Svenska företag som är aktiva inom både energieffektivisering och kommunal miljöinfrastruktur bedöms ha erfarenheter och kunskaper som bör kunna tas tillvara i genomförandet av strategin.

Marknadsutveckling

Det är av stor vikt för utvecklingen i Moldavien att landets produktion av varor och tjänster ökar och därmed ger upphov till ekonomisk tillväxt. Närmandet till EU och ett fördjupat frihandelsavtal ses som en möjlighet för att främja investeringar, sysselsättning och öka den egna konkurrenskraften. Europeiska kommissionen planerar att ge omfattande stöd inom handelsområdet och har därför genomfört en kartläggning av Moldaviens behov och förutsättningar för stöd.

Rekommendationerna från kommissionens kartläggning är ännu inte offentliga, varför det har bedömts att den närmare utformningen av det svenska stödet bör invänta kommissionens rapport.

Svenskt stöd relaterat till förhandling och genomförande av regleringar kopplade till ett djupgående frihandelsavtal med EU (DCFTA) bedöms gagna Moldaviens ansträngningar i detta avseende. Som ett komplement till detta föreslås riktat stöd till små- och medelstora företag i form av rådgivning och krediter för nödvändiga investeringar, allt med syfte att öka små och medelstora företags konkurrenskraft och därigenom dämpa eventuella negativa bieffekter av DCFTA.

REGERINGSKANSLIET

Utrikesdepartementet

103 39 Stockholm

Telefon: 08-405 1000, telefax: 08-723 11 76, webbplats: www.ud.se

Omslag: UD-PIK-INFO, tryck: XGS Grafisk service, 2011

Artikelnummer: UD 11.015